

Rapport

efter kvalitetsgranskning av Kunskapsbedömning i grundskolan årskurs 1–3 vid Rönneshytta skola i Askersunds kommun

Innehåll

Inledning

Bakgrundsuppgifter om Rönneshytta

Resultat

Syfte och frågeställningar

Metod och material

Inledning

Skolinspektionen genomför en kvalitetsgranskning av Kunskapsbedömning i grundskolan i årskurserna 1–3 under november 2011–mars 2012. Granskningen vid Rönneshytta skola i Askersunds kommun ingår i detta projekt.

Rönneshytta skola besöktes den 11–12 januari 2012. Ansvariga inspektörer har utredarna Marie-Louise Hultman och Yvonne Hoffmann varit. I denna rapport redovisar inspektörerna sina iakttagelser, analyser och bedömningar. Förutom en redogörelse av kvalitetsgranskningens resultat ges även en kort beskrivning av granskningens syfte, frågeställningar och genomförande.

Kvalitetsgranskningen genomförs i totalt 31 kommunala skolor och 4 fristående skolor. När kvalitetsgranskningen är avslutad i sin helhet redovisas de samlade resultaten i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport. För de skolor som ingått i granskningen ger rapporten en referensram och en möjlighet till jämförelse med förhållanden på andra skolor. Det enskilda beslutet kan därmed sättas in i ett större sammanhang.

Bakgrundsuppgifter om Rönneshytta skola

Rönneshytta skola ligger i samhället Rönneshytta ungefär två mil utanför Askersund. Skolan ingår i kommunens norra skolområde. Skolan bedriver undervisning från förskoleklass till och med årskurs 5. Skolan är organiserad utifrån fyra mentorsgrupper, två stycken med elever från förskoleklass till årskurs 2, och två grupper med elever från årskurs 3 till 5. Förskoleklassen, årskurs 1 och 2 bildar en arbetsenhet och årskurs 3, 4 och 5 bildar en arbetsenhet. Hela skolan ses också som ett gemensamt arbetslag. Undervisningen sker i olika gruppkonstellationer ibland beroende på ämne eller ålder, ibland utifrån andra pedagogiska skäl.

Skolenhetens namn: Rönneshytta skola	Antal elever
Förskoleklass	9
Grundskola	65
Totalt antal elever:	
Antal elever i årskurs 1-3	45
Antal elever i årskurs 3	13

Resultat

1. Gör läraren fortlöpande bedömningar av elevernas kunskapsutveckling utifrån kursplanernas kunskapskrav?

1.1 Rektor tar ansvar för att lärarna bedömer elevernas kunskaper utifrån kursplanernas kunskapskrav

Här undersöks om rektorn tar ansvar för och skapar förutsättningar för lärarnas gemensamma arbete med kunskapsbedömningar utifrån kursplanerna.

Lärarna på Rönneshytta skola har under 1½ år deltagit i flera kompetensutvecklingsinsatser gällande den nya läroplanen för grundskolan, Lgr11, med de nya kursplanerna. Norra skolområdets lärare träffas två timmar varje måndag för diskussioner kring de nya styrdokumenterna. Dessa måndagsmöten började med övergripande diskussioner exempelvis kring bedömningsfrågor, samrättning av nationella prov och hur man skriver skriftliga omdömen och pedagogiska planeringar. Under hösten fokuserades arbetet mot kursplanerna för respektive ämne. Rektorerna i Askersunds kommun leder arbetet och är ansvariga för var sin ämnesgrupp. Det ämnesvisa arbetet fortsätter under våren 2012 samtidigt som kommunen anordnar en gemensam kompetensutveckling kring kunskapsbedömning.

Vid Skolinspektionens besök framkom flera exempel, både från rektorn och från lärarna, på att rektor utövar ett ledarskap som aktivt tar del i lärarnas arbete i implementeringen av de nya författningarna. För att inte de pedagogiska frågorna "ska drunkna i vardagsfrågorna" har rektorn delat på arbetsplatsmötena så att ett möte behandlar pedagogiska frågor och ett annat mer praktiska frågor. Både rektorn och lärarna anger att rektorn "coachar lärarna" när det gäller planering och utvärdering av undervisningen. "Det är oerhört viktigt att alla lärare fullt ut förstår sitt uppdrag och ges stöd att ta det ansvaret", säger rektorn.

Vid intervjuerna framkommer att det på skolan pågår ett arbete med att hitta bra stöd för planering av undervisningen och bedömning av kunskapsresultaten. Skolans lärare använder sig av Skolverkets bedömningsstöd *Nya språket lyfter* för svenska och *Diamant* för bedömning i matematik samt även andra metoder för planering och bedömning som rektorn fört fram. De nationella proven för årskurs 3 i svenska och matematik rättas gemensamt först på skolan och sen diskuteras svårbedömda elevarbeten i skolområdets nätverk för respektive ämne.

Rektorn har avsatt gemensam arbetstid på skolan där lärarna diskuterar, formulerar och skriver de skriftliga omdömena tillsammans. I det digitala dokumentationsstöd som skolan använder finns bland annat de individuella utvecklingsplanerna med skriftliga omdömen dokumenterade för samtliga ämnen. Skolan har tagit hjälp av lärare vid Örebro universitet för att skapa ett gemensamt professionellt språk när man skriver individuella utvecklingsplaner. Detta framgår i de exempel på skriftliga omdömen som Skolinspektionen tagit del av. Dessutom använder lärarna den ordlista som följer med det digitala dokumentationsstöd som skolan använder.

Eftersom undervisningen sker i flexibla grupper innebär det att flera lärare har undervisning i svenska eller matematik i årskurserna 1-3. Därför rättas de nationella proven i svenska och matematik gemensamt av två eller flera lärare. Vid intervjuerna framkommer att man jämför och diskuterar sina bedömningar både inom skolan och inom skolområdet för att stärka likvärdigheten.

Vid skolan pågår ett arbete med att skapa gemensamma rutiner och former för planering, bedömning och dokumentation av elevernas kunskapsresultat. Längst har man kommit med dokumentationen av elevernas individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen där Skolinspektionen upplever att det finns en gemensam syn på och rutin för hur det arbetet ska utföras. Hur lärarna tar fram underlag för de skriftliga bedömningarna beskrivs under punkten 1.4. Som gemensamt stöd för bedömningen av elevernas kunskaper i svenska används dels kommunens språkplan och dels Skolverkets bedömningsstöd. Även i matematik används Skolverkets bedömningsstöd. Se vidare punkt 1.4. För övriga ämnen finns ingen fastställd rutin för bedömning eller dokumentation av kunskapsresultaten. Vad gäller former för planering av undervisningen tillämpas lite olika sätt men en gemensam mall för hur lärarna ska skriva de pedagogiska planeringarna håller på att implementeras.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att rektorn tar ansvar för och skapar förutsättningar för lärarnas gemensamma arbete med kunskapsbedömningar utifrån kursplanerna. Samrättning av nationella prov och även sambedömning av andra elevarbeten, diskussioner i mellan lärarna och gemensam

avsatt tid för att uppdatera de skriftliga omdömena utgör ett bra grund för en likvärdig bedömning av elevernas kunskaper. Lärarna använder ett gemensamt och sakligt språk med utgångspunkt i kursplanernas begrepp i de dokument som Skolinspektionen tagit del av.

Skolinspektionen förutsätter att rektorn tillsammans med lärarna fortsätter sitt arbete med att ytterligare utveckla rutiner och former för att tillse att alla lärare i alla ämnen har det stöd som behövs för att säkerställa att planering, dokumentation och kunskapsbedömning utgår från de nationella styrdokumentet.

1.2 Skolan har ett systematiskt kvalitetsarbete kring kunskapsbedömning

Här undersöks om rektorn ser till att det finns ett kvalitetsarbete kring kunskapsbedömningar på skolan genom att följa upp och utvärdera detta arbete samt huruvida resultaten av det används. Vidare handlar bedömningspunkten om rektor tillsammans med lärarna analyserar skolans kunskapsresultat och resultaten på de nationella proven.

Rektorn läser alla skriftliga omdömen, åtgärdsprogram och det skolan kallar lokala pedagogiska planeringarna, LPP, som lärarna upprättar för att se till att de utgår från kursplanerna. Rektorns återkoppling på denna dokumentation sker vid arbetslagsmöten eller direkt med enskilda lärare. För att se till att bedömning blir en del i planeringen av undervisningen har rektor beslutat att det i arbetet med varje planering ska finnas med *vad*, *när* och *hur* elevernas kunskaper ska bedömas.

Vid Skolinspektionens besök finns endast en sammanställning av skolans kunskapsresultat för årskurs 3 i ämnena svenska och matematik. Den analys som sker utifrån dessa resultat sker på individnivå, för att identifiera elever i behov av särskilt stöd. Enligt rektor saknas en generell analys av kunskapsresultaten för årskurs 3 som grund för bedömning av om man behöver vidta åtgärder på grupp eller skolenivå såsom förändrad organisation eller arbetssätt. Efter Skolinspektionens besök sammanställde rektorn kunskapsresultaten för samtliga ämnen i årskurs 3 utifrån de skriftliga omdömena. I denna sammanställning framgår att ett fåtal elever inte når kunskapskraven i svenska, matematik eller i de samhällsorienterande ämnena.

Resultaten från de nationella proven i svenska respektive matematik används mest för att identifiera elever som behöver stöd i sitt lärande. Men lärarna anger också att proven är "*en inspiration*" när man planerar undervisningen.

Av intervjuerna med rektorn och lärarna framkommer att de inte utvärderat rutinerna eller formerna för kunskapsbedömning. Anledningen anges vara att

mycket förändrats under den senaste tiden och att rutiner och former ännu inte hunnit tillämpas fullt ut. Det framkommer också att man inte heller planerat någon uppföljning eller utvärdering längre fram.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att skolan, utifrån kommunens språkplan och Skolverkets bedömningsstöd, har utvecklade former och rutiner för att följa upp och bedöma elevernas kunskapsutveckling i svenska. Någon motsvarande rutin finns inte för andra ämnen. Rektorn har påbörjat ett arbete för att för att följa upp att bedömning och dokumentation blir en del i lärarnas planering av undervisningen genom införandet av en gemensam struktur för hur bedömning ska ingå i lärarnas planeringar av undervisningen. Rektorn behöver utveckla arbetet med att analysera kunskapsresultaten i alla ämnen både på individ-, grupp- och skolnivå.

1.3 Bedömning ingår i lärarnas planering av undervisningen

Här undersöks om lärarna vid planering av undervisningen utgår från kursplanerna samt om lärarna även planerar för hur bedömningen av eleverna ska gå till så att den blir en integrerad del av undervisningen tillsammans med eleverna.

Av intervjuer med lärarna framgår att de vid planeringen av undervisningen utgår från kursplanernas syfte, centrala innehåll och kunskapskrav. Av lärarnas sätt att beskriva planeringsprocessen framgår att de flesta lärare är insatta i kursplanens olika delar och hur de ska användas. Exempelvis anger flera lärare att i ämnen där kunskapskraven finns angivna först för årskurs 6 utgår man från syftet för ämnet och *"tänker ner kunskapskraven och bedömningen till en relevant nivå för årskurs 3"*. Men det framgår också vid intervjuerna att det kan skilja mellan lärare hur väl insatt man är i vad det är som ska bedömas, nämligen kunskapskraven. Att de delar av syftestexten som handlar om vad undervisningen i ämnet ska syfta till inte ska vara föremål för bedömning av elevernas kunskaper utan i stället handlar om hur och på vilket sätt undervisningen i ämnena är tänkt att utveckla elevernas kunskaper och förmågor.

I de planeringar för årskurs 3 som Skolinspektionen tagit del av framgår tydligt att planeringarna utgår från kursplanernas syfte och centralt innehåll. Även vad eleven kommer att bedömas på finns med men *hur* bedömningen kommer att gå till syns bara i någon enstaka planering.

Den gemensamma mall som enligt rektorn ska användas när lärarna skriver sina pedagogiska planeringar innehåller en rubrik där lärarna ska beskriva hur, när och på vilket sätt elevernas kunskaper ska bedömas. Detta för att säkerställa att kunskapsbedömningen finns med som en integrerad del av undervisningen. Vid lärarintervjuerna framgår att alla lärare inte använder sig av den

mallen varför frågan om bedömning inte alltid finns med eller klargörs för eleverna i början av ett arbetsområde. Det varierar också mellan lärare om bedömningarna görs kontinuerligt under arbetets gång eller om bedömningen först görs när området ska avslutas. Skolinspektionen har tagit del av arbetsuppgifter och elevarbeten vars utformning tydligt kopplar till lärarens planering och kursplanens kunskapskrav och förmågor som ska utvecklas, exempelvis i engelska. Men det finns också exempel där planering, uppgifter och bedömning inte hänger ihop och där kursplanens kunskapskrav inte återspeglas i de uppgifter eleverna ska genomföra.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att alla lärare vid sin planering behöver följa skolans rutin för att tydliggöra *hur* eleverna ska visa sina kunskaper, *vad* utifrån kunskapskraven som ska bedömas och *när* bedömningen ska ske så att bedömningen blir en integrerad del av undervisningen. Vidare är det viktigt att samtliga lärare känner till vad det är i kursplanen som ska ligga till grund för bedömning, nämligen kunskapskraven, och hur de andra delarna i läroplanen och kursplanerna ska vara stöd vid planeringen av undervisningen.

1.4 Lärarna gör fortlöpande bedömningar av elevernas kunskaper

Här undersöks om lärarna gör fortlöpande bedömningar av elevernas kunskaper samt om läraren ger framåtsyftande återkoppling kring vad eleverna behöver utveckla i förhållande till kunskapskraven och hur detta ska ske. Vidare handlar det om hur lärarens bedömning blir en integrerad del av undervisningen tillsammans med eleverna.

Underlag för bedömning

Askersunds kommun har upprättat en omfattande språkplan för bedömning av elevernas kunskaper i läs- och skrivutveckling. Av planen framgår vilka olika test som ska genomföras från förskolan upp till årskurs 9. När det gäller läsutveckling och skrivutveckling framgår också vilka resultat eleverna lägst ska nå. För elever som inte uppnår dessa resultat anger kommunen att de "*ska uppmärksammas*". Resultaten används framför allt för att identifiera elever i behov av särskilt stöd för sin läs och skrivutveckling. Lärarna anger också att resultaten används som ett stöd i kunskapsbedömningen och för att stärka undervisningen på gruppnivå i de delar där resultaten som helhet ligger lågt. Planen anger också förslag på metoder som lärarna kan använda för att stödja de elever som inte uppnår godtagbar nivå samt hur resultaten ska kommuniceras till vårdnadshavarna. Lärarna använder också den matris för god läsutveckling som Skolverket tagit fram. Utifrån denna språkplan har lärarna utarbetat be-

dömningsmatriser för läs- och skrivutveckling. Det framgår vid intervjuerna att det finns planer på att utvärdera kommunens språkplan i juni 2012.

Vid lärarintervjuerna framkommer att resultaten från de nationella proven används både som stöd för kunskapsbedömningen och vid planeringen av undervisningen.

Som ytterligare stöd vid kunskapsbedömningen i svenska använder skolan också Skolverkets material *"Nya språket lyfter"* och för bedömning i matematik används *"Diamant"* samt de nationella proven. Lärarna anger att det är svårare att göra tillförlitliga kunskapsbedömningar i ämnen med få veckotimmar, eller i ämnen där man inte har tillräcklig utbildning exempelvis musik och bild. I dessa ämnen görs bedömningen mer generellt på gruppnivå, ofta mer kopplat till vad man gjort än till vad eleverna lärt sig.

Informationen till eleverna

Vid samtliga intervjuer framkommer att det finns skillnader mellan olika lärare gällande hur man informerar eleverna om kunskapskrav och möjlighet till utveckling. I några fall anger eleverna att kunskapskraven bara tas upp i början av ett arbetsområde. Men Skolinspektionen får också exempel på att man under undervisningens gång återkommer och återkopplar till målen/kunskapskraven. I svenska ger eleverna exempel på att de i förväg informerats om vad läraren tänkt bedöma när man skrev egna berättelser exempelvis att berättelsen har en röd tråd, hur man presenterar personerna eller miljön. Även i de planeringar i engelska som Skolinspektionen tagit del av framkommer vad som kommer att bedömas. För flertalet av ämnena kan dock inte eleverna ge några exempel på att de får reda på hur läraren kommer att bedöma deras kunskaper.

Ett försök att konkretisera kunskapskraven för eleverna är bilden av fotbolls-målet. *"Du ska till målet och meningen med ditt arbete är att nå dit. Precis som dribblingar och passningar och olika typer av träning ska bidra till att man gör mål i fotboll så ska dina olika arbetsuppgifter och prestationer bidra till att du når målet för undervisningen"* Bilden med fotbollsmålet sitter uppe på flera ställen i skolan och enligt lärarna och rektorn är det en bild som många elever tagit fasta på. Rektorn menar att det blivit lättare att motivera för eleverna varför man ska göra vissa uppgifter, *"för att de leder till att du kommer till målet"* (= klarar kunskapskraven).

Vid elevintervjun framkommer att eleverna vet att det finns kunskapskrav för alla ämnen och att lärarna sätter upp mål för olika arbetsområden. Eleverna nämner de pedagogiska planeringarna och kunskapskraven som man går igenom när man startar med ett nytt arbetsområde. På frågan om hur lärarna vet om en elev nått kunskapskraven svarade eleverna på lite olika sätt: *"När man*

klarar ett prov, när man berättar för klassen, när man räcker upp handen och kan svara rätt på frågor."

Den individuella utvecklingsplanen

I det digitala dokumentationsstöd som skolan använder finns bland annat de individuella utvecklingsplanerna med skriftliga omdömen, i alla ämnen som eleverna får undervisning i, dokumenterade. I huvudsak är omdömena kopplade till kunskapskraven och bara i enstaka formuleringar har Skolinspektionen noterat att bedömningen mer handlar om vad man arbetat med än vilka elevens kunskaper i ämnet är. Under rubriken "*För att utvecklas vidare i ämnet behöver jag:*" anges framåtsyftande mål för varje ämne. Innehållet är en blandning av vad eleven kommer att få göra, vilka förmågor eleven kommer att få träna och kunskaper som eleven ska nå. Denna del av den individuella utvecklingsplanen formuleras av läraren. Vid lärarintervjun framgår att de flesta lärare regelbundet uppdaterar de skriftliga omdömena efter varje genomfört arbetsområde och även lägger till nya mål som lärare och elev har kommit överens om när eleverna nått de mål man satte upp på utvecklingssamtalet. Eleverna arbetar specifikt med sina "IUP-mål" på schemalagda lektioner benämnda stjärnpass. I ett av de klassrum som Skolinspektionen besöker finns en lista med alla elevernas namn och de framåtsyftande mål som formulerades vid föregående utvecklingssamtal. Där kan eleverna se efter vilka mål de har och tillsammans med lärarna lägga till nya. I andra klassrum har eleverna sina IUP-mål uppsatta i bänkklocket. Exempel på framåtsyftande IUP-mål är "*att använda stor bokstav och punkt, kunna stava enkla elevnära ord, kunna koppla ihop årstider och förändringar i naturen och kunna ge exempel på livscyklar hos några djur, hantera positionssystemet fullt ut, kunna utföra enklare rytm och pulsövningar."*

Dokumentation

I det dagliga arbetet anger lärare och elever att återkopplingen på kunskapsutvecklingen sker muntligt och spontant exempelvis när läraren märker att en elev behärskar något som den inte klarat innan. Denna typ av återkoppling är vanligast. Lärarna anger att den muntliga återkopplingen alltid är kunskapsfokuserad och innehåller en förklaring till av varför läraren bedömer elevens arbete som bra eller vad som kan utvecklas. Exempelvis "*Nu ser jag att du använder punkt och stor bokstav på rätt sätt."* eller "*Nu ser jag att du använder punkt och stor bokstav men tänk också på att forma bokstäverna så att det blir lätt att läsa för andra"*. Lärarna anger att man försöker undvika att enbart ge allmän uppmuntran exempelvis "*Bra jobbat"* som ett uttryck för att bedöma en elevs arbete. Både rektorn och lärarna ger exempel på att elever som lätt nått kunskapskraven får stöd och uppgifter för att nå ännu längre i sin utveckling. Att återkopp-

lingen är kunskapsfokuserad och att elever ges möjlighet att nå längre i sin utveckling bekräftas till största delen vid elevintervjun.

De skriftliga elevarbeten som Skolinspektionen tar del av innehåller nästan enbart positiva, korta bedömningar av typen "*Bra! Snyggt! Toppen!*". Den mer utförliga bedömningen av elevernas arbete sker muntligt och dokumenteras sen i de skriftliga omdömena.

Reflektioner kring bedömning

Både rektorn och flera av lärarna anger att de vill utveckla sättet att kontinuerligt bedöma för att säkerställa att kunskapskraven finns i fokus och att ingen elevs prestationer glöms bort. Även om undervisningsgrupperna är små finns risken med muntliga former för bedömning att man inte alltid noterar de framsteg som en elev gör, inte ger eleverna flera olika möjligheter till att visa kunskaper eller att undervisningen och bedömningarna för ensidigt fokuseras på någon del av kunskapskraven eller till och med på andra saker än kursplanen föreskriver, som elevernas intresse eller uppförande. Lärarna kan inte ange något konkret exempel på att så varit fallet men är medvetna om att risken för att bedömning av elevernas kunskaper inte blir likvärdig och rättvis är större vid muntlig bedömning jämfört med om man skriftligt dokumenterar elevernas prestationer.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att det varierar mellan lärarna om och hur eleverna informeras om vilka kunskaper de ska utveckla i de olika ämnena och vad de kommer att bedömas på.

Lärarna ger eleverna kontinuerlig muntlig återkoppling med fokus på kunskaper och kursplanernas kunskapskrav. Den muntliga återkopplingen innehåller ofta en framåtsyftande återkoppling för att ge eleverna möjlighet att utvecklas så långt som möjligt. Lärarna använder resultaten från de nationella proven för att bedöma elevernas kunskapsutveckling både som grund för planeringen av undervisningen och bedömningen av elevernas utveckling.

De skriftliga omdömena, som finns tillgängliga digitalt, kompletteras fortlöpande av lärarna för att följa upp elevernas lärande och även ge nya framåtsyftande mål som eleven ska arbeta mot.

Lärarna bedömer elevernas kunskaper i alla ämnen men för att säkerställa att dessa bedömningar grundas på kursplanernas kunskapskrav och de förmågor som ska utvecklas behöver lärarna hitta ändamålsenliga och tillförlitliga sätt att samla in underlag för denna dokumentation.

1.5 Lärarna följer upp undervisningen

Här undersöks hur lärarna följer upp och utvärderar sin planering och undervisning samt bedömnings- och dokumentationsformer.

Lärarna anger att de ofta tillsammans utvärderar sin undervisning för att se att de arbetar utifrån kursplanerna. De anger att dessa utvärderingar ibland medfört förändringar i arbetssätt eller innehåll i undervisningen. Dessa utvärderingar är inte något som skrivs ner men man försöker att hålla det i huvudet till nästa planering. Flertalet lärare låter eleverna muntligt utvärdera genomförda arbetsområden, med fokus på vad man lärt sig och hur arbetssättet fungerade. Några lärare låter också eleverna skriftligt utvärdera undervisningen, sina egna och lärarens insatser.

Undervisningen bedrivs i flexibla grupper vilket, enligt lärarna, ofta betyder att äldre elever inspirerar yngre elever. Detta innebär exempelvis att elever som har lätt för att nå kunskapskraven får möjlighet att utvecklas så långt som möjligt genom mer utmanande uppgifter som äldre elever arbetar med.

Skolan är sedan hösten 2011 inne i ett arbete för att utveckla formerna för bedömning och dokumentation. Både lärare och rektor anger att det finns delar som behöver förbättras, exempelvis analyser av den information om elevernas kunskapsutveckling och lärande som man samlar in genom olika prov och tester. Dels för att bättre kunna bedöma de enskilda eleverna men också som ett underlag för planering och organisation av undervisningen. I hela kommunen pågår ett arbete med att införa det digitala verktyget där bland annat all bedömning och dokumentation ska samlas. Eftersom skolan är mitt inne i detta arbete anser både rektorn och lärarna att det just nu är för tidigt att utvärdera formerna för bedömning och dokumentation.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att även om lärarna till viss del följer upp och utvärderar sin undervisning så kan detta arbete utvecklas. Formerna för bedömning och dokumentation håller på att förändras utifrån den nya läroplanen men Skolinspektionen vill ändå påtala vikten av att kontinuerligt stämma av om de bedömnings- och dokumentationsformer som används är praktiska och ändamålsenliga.

1.6 Lärarna ger vårdnadshavare fortlöpande information om elevernas kunskaper

Här undersöks om lärarna ger vårdnadshavare fortlöpande information om elevernas kunskapsutveckling i förhållande till kursplanerna.

Av intervjuer med lärarna och rektorn framgår att vårdnadshavarna får information om respektive elev vid utvecklingssamtalen. Inför utvecklingssamtalet sitter läraren med varje elev för att fylla i en blankett där eleven bland annat får ange hur den arbetar bäst, sina styrkor, vad man vill bli bättre på. Där sätter också eleven tillsammans med läraren upp förslag till framtidsyftande mål. Denna blankett tar eleven med hem och redovisar för vårdnadshavarna som en förberedelse inför utvecklingssamtalet. På det digitala dokumentationsstödet finns elevernas individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen i alla ämnen tillgängliga för vårdnadshavarna. Lärarna anger att de kontinuerligt uppdaterar dessa omdömen. Även några av de pedagogiska planeringarna har lagts ut på lärplattformen. Enligt rektorn kommer så småningom alla planeringar att finnas tillgängliga.

Ett problem som både lärarna, vårdnadshavarna och rektorn tar upp är de tekniska problem som finns för att kunna få tillgång till informationen via nätet. Vid utvecklingssamtalen har de vårdnadshavare som så önskat fått dokumentation kring det egna barnet utskrivet på papper.

Skolinspektionen träffar bara ett par vårdnadshavare för samtal kring skolans information om elevernas kunskapsutveckling. De vårdnadshavare som Skolinspektionen samtalat med hade inte varit med vid höstens föräldramöte där rektorn informerade om den nya läroplanen, men har skaffat sig information på annat sätt. Vårdnadshavarna anger att informationen om elevernas kunskapsresultat varierar mellan olika lärare.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att lärarna fortlöpande ger vårdnadshavarna möjlighet att hålla sig informerade om elevernas kunskapsutveckling.

2. Ges eleverna möjlighet att visa de kunskaper som framgår av kursplanernas kunskapskrav?

2.1 Lärarna har ett allsidigt underlag för att bedöma elevernas kunskaper

Här undersöks om läraren har ett allsidigt underlag för att bedöma elevernas kunskaper och om lärarna använder olika underlag för bedömning samt om eleverna ges möjlighet att visa sina kunskaper på olika sätt.

Elever och lärare beskriver att eleverna ges möjlighet att visa sina kunskaper på olika sätt. De kan skriva, rita, berätta, diskutera och göra experiment. I varje klassrum finns också en digitalkamera med vilken man kan dokumentera elevernas arbeten. Eleverna samlar delar av sina arbeten i en portfoliomapp som

mest kan beskrivas som en samlingsmapp med arbeten som man gjort eller berättelser om händelser på skolan.

Lärarna anger att de medvetet försöker komma ifrån bedömningar som bara gäller faktakunskaper till förmån för att bedöma var eleven befinner sig i sin utveckling utifrån kursplanernas kunskapskrav. De anser själva att detta är ett utvecklingsområde, speciellt i de samhälls- och naturorienterande ämnena. Av dokument och vid intervjuerna framgår att lärarna nått längre i bedömning av elevernas kunskaper framför allt i svenska men också i matematik. Som förklaring tror lärarna att det beror på bättre tillgång till bedömningsstöd, framför allt från Skolverket och att det finns nationella prov som ger inspiration i hur man kan och ska bedöma. Men också förhållandet att eleverna i de första skolåren har så många undervisningstimmar i svenska ger möjligheter för ett bredare underlag och fler sätt att bedöma och värdera elevernas kunskaper.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att skolan samlar in många olika underlag för att bedöma elevernas kunskapsutveckling. Detta gäller speciellt för matematik och svenska. Dock kan arbetet med kunskapsbedömning utvecklas framför allt för de samhälls- och naturorienterande ämnena.

2.2 Vårdnadshavares kännedom om kunskapskraven

Här undersöks om lärarna ger vårdnadshavare information om kunskapskraven i alla ämnen som eleven får undervisning i.

Lärarna uppger att vårdnadshavarna har blivit informerade om att det finns kunskapskrav i alla ämnen och det styrks av de vårdnadshavare Skolinspektionen träffar, samt de skriftliga omdömen som Skolinspektionen tagit del av. Dock känner vårdnadshavarna inte till vilka kunskapskrav det är som gäller för årskurs 3 i de olika ämnena men de har tagit del av några pedagogiska planeringar där kunskapskraven är angivna. Inför varje utvecklingssamtal får vårdnadshavarna ta del av de mål som lärarna har satt upp för eleven att arbeta med. På föräldramöten har information om Lgr 11 med de nya kursplanerna och kunskapskrav presenterats för vårdnadshavarna.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att lärarna ger vårdnadshavarna information om att det finns kursplaner och kunskapskrav för alla ämnen.

Syfte och frågeställningar

Forskning och utvärderingar visar att många lärare upplever en osäkerhet kring hur elevernas kunskaper ska bedömas i de tidigare skolorna. Lärarna menar också att skolorna saknar ett gemensamt förhållningssätt och rutiner för dokumentation när det gäller att följa och bedöma elevers kunskapsutveckling. Lärarnas osäkerhet kan leda till att bedömningar och individuella utvecklingsplaner saknar koppling till kunskapskraven i de nationella kursplanerna.

Forskning visar att bedömning kan vara ett verktyg för att löpande stödja elevernas lärande och utveckling. Det handlar om att eleverna får möjlighet att fortlöpande visa de kunskaper som framgår av kunskapskraven i kursplanerna och att de förstår vilka grunder de bedöms utifrån, var de befinner sig i förhållande till kunskapskraven och hur de kan göra för att ytterligare utveckla sina kunskaper.

Syftet med projektet är att undersöka om de bedömningsunderlag lärarna använder och de bedömningar lärarna gör är relaterade till kunskapskraven i de nationella kursplanerna och i övrigt sker i enlighet med styrdokumentet. Detta mot bakgrund av att en ny läroplan för grundskolan, Lgr 11, införs under 2011. Granskningen syftar dessutom till att hitta goda exempel på hur lärare arbetar med bedömning för att främja lärande som en integrerad del i lärandeprocessen tillsammans med eleven.

De centrala frågeställningarna är:

- Gör läraren fortlöpande bedömningar av elevernas kunskapsutveckling utifrån kursplanernas kunskapskrav?
- Ges eleverna möjlighet att visa de kunskaper som framgår av kursplanernas kunskapskrav?

Metod och material

Granskningen inleds genom att inspektörerna innan skolbesöket tar del av olika dokument och gör en dokumentanalys. Rektorn har exempelvis svarat på en verksamhetsredogörelse och skickat in olika dokument skolan har i arbetet kring bedömning till inspektörerna inför skolbesöket.

Varje skolbesök består av intervju med rektor, lärare (både i grupp 6–8 lärare i åk 1–3 och djupintervju med två lärare i åk 3), elever i åk 3 (i grupp ca 6 elever) och vårdnadshavare i åk 3 (i grupp 6–8 stycken). I de fall då den besökta skolan består av ett fåtal lärare och elever kan sammansättningen vid intervjuerna komma att anpassas till detta. Besöket avslutas med en återkoppling till rektor kring inspektörernas preliminära bedömningar.

Tabellen visar antalet intervjuade vid Rönneshytta skola

Rönneshytta skola	Antal
Intervjuade elever	6
Intervjuade lärare	6
Intervjuade vårdnadshavare	2

Författnings- och forskningsstöd i Skolinspektionens kvalitetsgranskning Kunskapsbedömning i grundskolan årskurs 1-3

Författningar

Lagar

- Skollagen (2010:800)

Förordningar

- Skolförordning (SFS 2011:185)
- Förordning (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet

Skolverkets föreskrifter

- Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2011:19) om kunskapskrav för grundskolans ämnen

Skolverkets allmänna råd

- Skolverkets allmänna råd och kommentarer, Den individuella utvecklingsplanen med skriftliga omdömen (SKOLFS 2009:16) (AR IUP)
- Skolverkets allmänna råd, Planering och genomförande av undervisningen – för grundskolan, grundsärskolan, sameskolan och specialskolan (SKOLFS 2011:149) (AR Planering)

Forskningsstöd

- Skolverkets stödmaterial: Kunskapsbedömning i skolan – praxis, begrepp, problem och möjligheter
- Skolverkets kunskapsöversikt: Kunskapsbedömning – Vad, hur och varför?

1. Gör läraren fortlöpande bedömningar av elevernas kunskapsutveckling utifrån kursplanernas kunskapskrav?

1.1 Rektor tar ansvar för att lärarna bedömer elevernas kunskaper utifrån kursplanernas kunskapskrav

Här undersöks om rektorn tar ansvar för och skapar förutsättningar för lärarnas gemensamma arbete med kunskapsbedömningar utifrån kursplanernas kunskapskrav.

Inom detta område granskas följande:

- Rektor tar ansvar för att tillsammans med lärarna utveckla gemensamma rutiner och former för att planera undervisningen och för att bedöma och dokumentera elevernas kunskaper utifrån kursplanernas kunskapskrav (2 kap. 9 § och 4 kap. 4-6 §§ skollagen, Lgr 11, 2.8, AR IUP, AR Planering).
- Rektorn skapar förutsättningar för att lärarna använder ett gemensamt och sakligt språk i dokumentationen (AR IUP).
- Rektorn skapar förutsättningar för en likvärdig bedömning inom skolenheten (1 kap. 9 § skollagen, Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Lgr 11, 2.8, AR Planering).

Författningsstöd

1 kap. 9 § skollagen

Utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform och inom fritidshemmet oavsett var i landet den anordnas.

2 kap. 9 § skollagen

Det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Det pedagogiska arbetet vid en förskolenhet ska ledas och samordnas av en förskolechef. Dessa ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas.

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag

En likvärdig utbildning

/.../ Skollagen föreskriver att utbildningen inom varje skolform och inom fritidshemmet ska vara likvärdig, oavsett var i landet den anordnas. Normerna för likvärdigheten anges genom de nationella målen. En likvärdig utbildning innebär inte att undervisningen ska utformas på samma sätt överallt eller att skolans resurser ska fördelas lika. Hänsyn ska tas till elevernas olika förutsättningar och behov. Det finns också olika vägar att nå målet/.../.

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag

Rättigheter och skyldigheter

Skolan ska klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har /.../.

Lgr 11 punkt 2.8

2.8 REKTORNS ANSVAR

Som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.

Allmänna råd och kommentarer, Den individuella utvecklingsplanen med skriftliga omdömen

Utgångspunkter för den individuella utvecklingsplanen – bedömning och utvecklingssamtal

Skolans lärare bör

- ha gemensamma rutiner och former för dokumentation av elevernas kunskapsutveckling
- utveckla ett gemensamt och sakligt språk i dokumentationen

Elevers lärare bör

- informera elev och vårdnadshavare om vilka kunskaper och kunskapskvaliteter som ska bedömas

Allmänna råd med kommentarer om planering och genomförande av undervisningen – för grundskolan, grundsärskolan, sameskolan och specialskolan

Planering

Rektorn bör

- organisera verksamheten så att lärarna ges förutsättningar att planera undervisningen
- utveckla former för samverkan och kunskapsutbyte mellan lärarna

Kunskapsbedömning

Rektorn bör

- stödja lärarna i deras arbete med att bedöma elevernas kunskaper genom att tillsammans med dem utveckla gemensamma rutiner och former för att utvärdera elevernas kunskaper

Dokumentation

Lärare bör

- använda sig av effektiva rutiner och former för dokumentation som väl återspeglar elevernas kunskaper och som ger en grund för kommunikation av bedömning och betygssättning med elever och vårdnadshavare

1.2 Skolan har ett systematiskt kvalitetsarbete kring kunskapsbedömning

Här undersöks om rektorn ser till att det finns ett kvalitetsarbete kring kunskapsbedömningar på skolan genom att följa upp och utvärdera detta arbete samt huruvida resultaten av det används. Vidare handlar bedömningspunkten om rektorn tillsammans med lärarna analyserar skolans kunskapsresultat och resultaten på de nationella proven.

Inom detta område granskas följande:

- Rektorn använder skolans kunskapsresultat i kvalitetsarbetet genom att skapa förutsättningar för att lärarna tillsammans jämför och analyserar skolans kunskapsresultat och hur de förhåller sig till resultaten från de nationella proven och eventuellt annat bedömningsstöd (*AR Planering*).
- Rektorn följer tillsammans med lärarna upp och utvärderar de rutiner och former för bedömning och dokumentation som används så att de är ändamålsenliga för ett systematiskt kvalitetsarbete (*4 kap. 4-6 §§ skollagen, AR Planering*).

Författningsstöd

4 kap. 4-6 § skollagen

Enhetsnivå

4 § Sådan planering, uppföljning och utveckling av utbildningen som anges i 3 § ska genomföras även på förskole- och skolenhetsnivå. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Barn i förskolan, deras vårdnadshavare och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet.

Rektorn och förskolechefen ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs enligt första och andra styckena.

Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet

5 § Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet enligt 3 och 4 §§ ska vara att de mål som finns för utbildningen i denna lag och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Dokumentation

6 § Det systematiska kvalitetsarbetet enligt 3 och 4 §§ ska dokumenteras.

Allmänna råd med kommentarer om planering och genomförande av undervisningen – för grundskolan, grundsärskolan, sameskolan och specialskolan

Kunskapsbedömning

Läraren bör

- tillsammans på skolenheten regelbundet analysera och diskutera hur olika elevprestationer bedöms i förhållande till kunskapskraven
- som stöd för bedömningen av elevernas kunskaper jämföra resultaten på de nationella ämnesproven med den egna dokumentationen och analysera skillnader och likheter i resultaten

Rektorn bör

- stödja lärarna i deras arbete med att bedöma elevernas kunskaper genom att tillsammans med dem utveckla gemensamma rutiner och former för att utvärdera elevernas kunskaper

Uppföljning

Rektorn bör tillsammans med lärarna systematiskt och kontinuerligt

- följa upp formerna för utvärdering och bedömning av elevernas kunskaper
- följa upp och utvärdera de rutiner och former för dokumentation som används så att de är effektiva och ändamålsenliga för ett systematiskt kvalitetsarbete.

1.3 Bedömning ingår i lärarnas planering av undervisningen

Här undersöks om lärarna vid planering av undervisningen utgår från kursplanerna samt om lärarna även planerar för hur bedömningen av eleverna ska gå till så att den blir en integrerad del av undervisningen tillsammans med eleverna.

Inom detta område granskas följande:

- Lärarna utgår vid planeringen av undervisningen från kursplanernas syfte, centrala innehåll och kunskapskrav (*1 kap. 11 § skollagen och 9 kap. 1-2 §§ skolförordningen, AR Planering*).
- Lärarna identifierar och planerar hur eleverna ska visa sina kunskaper, vad i kunskapskraven som ska bedömas och när bedömningen ska ske (*AR Planering*).
- Lärarna planerar så att bedömningen systematiskt blir en integrerad del i undervisningen för att tillsammans med eleverna följa och stödja elevernas kunskapsutveckling i undervisningen och kontinuerligt ge återkoppling på deras arbete för att synliggöra lärandet för eleverna (*AR Planering*).

Författningsstöd**1 kap. 11 § skollagen**

För varje skolform och för fritidshemmet skall gälla en läroplan som utgår från bestämmelserna i denna lag. Läroplanen ska ange utbildningens värdegrund och uppdrag. Den ska också ange mål och riktlinjer för utbildningen.

9 kap. 1-2 §§ skolförordningen**Utbildningens innehåll och omfattning***Läroplan och kunskapskrav*

1 § För grundskolan gäller en läroplan enligt 1 kap. 11 § första stycket skollagen (2010:800). Läroplanen finns i förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet. Av 3 § samma förordning framgår att kursplaner för grundskolans ämnen ingår i läroplanen och att kursplanerna kompletteras av kunskapskrav.

2 § Kunskapskrav ska finnas för

- matematik, svenska och svenska som andraspråk samt gemensamt för samhällsorienterande ämnen och för naturorienterande ämnen i årskurs 3,
- samtliga ämnen utom moderna språk i årskurs 6, och
- samtliga ämnen i årskurs 9.

Kunskapskraven i årskurs 3 och 6 anger den lägsta godtagbara kunskapsnivån för en elev vid slutet av årskursen. Kunskapskraven i årskurs 9 anger den kunskapsnivå som krävs för ett visst betyg när ett ämne avslutas.

Lgr 11, 3 Kursplaner**Allmänna råd med kommentarer om planering och genomförande av undervisningen – för grundskolan, grundsärskolan, sameskolan och specialskolan**Planering

Läraren bör vid planeringen av undervisningen

- tydliggöra vilka delar av ämnets syfte som undervisningen i det aktuella arbetsområdet ska inriktas mot och utifrån det avgöra hur det centrala innehållet ska kombineras och behandlas så att eleverna ges förutsättningar att utvecklas så långt som möjligt i förhållande till kunskapskraven
- identifiera vilka delar av kunskapskraven som bedömningen ska utgå ifrån i det aktuella arbetsområdet och avgöra hur eleverna ska få visa sina kunskaper
- skapa förutsättningar för att följa och stödja elevernas kunskapsutveckling och kontinuerligt ge återkoppling på deras arbete

1.4 Lärarna gör fortlöpande bedömningar av elevernas kunskaper

Här undersöks om lärarna gör fortlöpande bedömningar av elevernas kunskaper samt om läraren ger framåtsyftande återkoppling kring vad eleverna behöver utveckla i förhållande till kunskapskraven och hur detta ska ske. Vidare handlar det om hur lärarens bedömning blir en integrerad del av undervisningen tillsammans med eleverna.

Inom detta område granskas följande:

- Läraren ger eleven förståelse för vilka kunskaper de ska ges möjlighet att utveckla i alla ämnen och på vilka grunder de bedöms (*Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Lgr 11, 2.7*).
- Lärarna följer elevernas kunskapsutveckling och ger kontinuerlig och framåtsyftande återkoppling kring vad eleverna behöver utveckla och hur detta ska ske så att bedömningen blir en integrerad del i undervisningen tillsammans med eleverna för att synliggöra lärandet (*10 kap. 13 § skollagen, Lgr 11, 2.7, AR Planering*).
- Lärarna bedömer elevernas kunskaper utifrån kunskapskraven i alla ämnen och använder aktuella bedömningsunderlag för att upprätta individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen (*10 kap. 13 § skollagen, Lgr 11, 2.7*).
- Lärarna analyserar regelbundet de kunskaper eleven har visat, gör helhetsbedömningar av dessa och jämför med kursplanernas kunskapskrav (*Lgr 11, 2.7, AR Planering*).
- Lärarna använder resultaten från nationella proven för att bedöma elevers kunskapsutveckling (*9 kap. 20-22 §§ skolförordningen*).
- Lärarna använder ändamålsenliga rutiner och former för dokumentation som främjar elevernas kunskapsutveckling och väl återspeglar deras kunskaper i förhållande till kursplanernas kunskapskrav (*AR IUP, AR Planering*).

Författningsstöd

10 kap. 13 § skollagen

Vid utvecklingssamtalet ska läraren i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i, och (...)

9 kap. 20-22 §§ skolförordningen

Nationella ämnesprov

20 § Nationella ämnesprov ska användas i de ämnen och årskurser som anges i 21 § för att bedöma elevernas kunskaper i förhållande till kunskapskraven och, i årskurs 9, även som stöd för betygssättning.

21 § Ämnesprov ska användas i

1. matematik och svenska eller svenska som andraspråk i årskurs 3, 6 och 9,
2. engelska i årskurs 6 och 9, och
3. biologi, fysik eller kemi i årskurs 9.

Ämnesprov som avses i första stycket 3 ska fördelas så att varje elev ska delta i prov i endast ett ämne och att antalet provdeltagare så långt som möjligt blir lika stort för varje ämnesprov.

22 § Ämnesprov ska genomföras i slutet av årskursen. Statens skolverk får dock meddela föreskrifter om att ämnesprov i årskurs 9 får genomföras vid en annan tidpunkt.

Skolverket får meddela närmare föreskrifter om ämnesprov.

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag

Rättigheter och skyldigheter

Skolan ska klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har /.../.

Lgr 11, 2.7 BEDÖMNING OCH BETYG

/.../

Mål

Skolans mål är att varje elev

- utvecklar ett allt större ansvar för sina studier, och
- utvecklar förmågan att själv bedöma sina resultat och ställa egen och andras bedömning i relation till de egna arbetsprestationerna och förutsättningarna /.../.

Riktlinjer

Läraren ska

- genom utvecklingssamtal och den individuella utvecklingsplanen främja elevernas kunskapsmässiga och sociala utveckling,
- utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling, muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen samt informera rektorn /.../.

Allmänna råd och kommentarer, Den individuella utvecklingsplanen med skriftliga omdömen

Utgångspunkter för den individuella utvecklingsplanen – bedömning och utvecklingssamtal

Skolans lärare bör

- ha gemensamma rutiner och former för dokumentation av elevernas kunskapsutveckling

- utveckla ett gemensamt och sakligt språk i dokumentationen

Allmänna råd med kommentarer om planering och genomförande av undervisningen – för grundskolan, grundsärskolan, sameskolan och specialskolan

Genomförande

Läraren bör i sin ledning av undervisningen

- försäkra sig om att undervisningen leder mot de mål som konkretiseras i planeringen genom att anpassa undervisningen till varje enskild elevs behov av stöd och stimulans
- se till att eleverna förstår syftet med de aktiviteter som ska ske i undervisningen, vilka kunskaper de ska ges möjlighet att utveckla samt hur de ska få visa sina kunskaper
- kontinuerligt ge varje elev konstruktiv återkoppling på hennes eller hans kunskapsutveckling och tydliggöra vad som behöver utvecklas vidare

Kunskapsbedömning

Läraren bör

- kontinuerligt analysera de kunskaper som eleven visat utifrån vad som behandlats i undervisningen, för att kunna göra helhetsbedömningar av kunskaperna och jämföra dessa med kunskapskraven
- använda sig av ändamålsenliga bedömningsformer som ger eleverna goda möjligheter att visa sina kunskaper på olika sätt

Dokumentation

Läraren bör

- dokumentera sina planeringar och uppföljningar så att de ger stöd för att
 - genomföra, följa upp och dokumentera undervisningen
 - kommunicera med elever och vårdnadshavare vad som är syftet med undervisningen och hur den ska genomföras
- använda sig av effektiva rutiner och former för dokumentation som väl återspeglar elevernas kunskaper och som ger grund för kommunikation av bedömning och betygssättning med elever och vårdnadshavare

1.5 Lärarna följer upp undervisningen

Här undersöks hur lärarna följer upp och utvärderar sin planering och undervisning samt bedömnings- och dokumentationsformer.

Inom detta område granskas följande:

- Lärarna analyserar i vilken utsträckning planeringen och genomförandet av undervisningen har gett eleverna möjlighet att utvecklas så långt som möjligt i förhållande till läroplanen (*AR Planering*).
- Lärarna identifierar vad som behöver utvecklas i den egna undervisningen för att eleverna ges förutsättningar att utvecklas så långt som möjligt i förhållande till läroplanen (*AR Planering*).
- Lärarna utvärderar i vilken mån bedömnings- och dokumentationsformerna som används är praktiska och ändamålsenliga (*AR Planering*).

Författningsstöd

Lgr 11, 2.7 Bedömning och betyg

RIKTLINJER

Läraren ska

utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling, muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen samt informera rektorn

Allmänna råd med kommentarer om planering och genomförande av undervisningen – för grundskolan, grundsärskolan, sameskolan och specialskolan

Uppföljning

Läraren bör

- analysera i vilken utsträckning planeringen och genomförandet av undervisningen har gett eleverna möjlighet att utvecklas så långt som möjligt i förhållande till de nationella målen
- identifiera vad som behöver utvecklas i den egna undervisningen för att eleverna ska ges förutsättningar att utvecklas så långt som möjligt i förhållande till de nationella målen, samt
- utvärdera i vilken mån de bedömnings- och dokumentationsformer som används är ändamålsenliga

Dokumentation

Läraren bör

- dokumentera sina planeringar och uppföljningar så att de ger stöd för att
- genomföra, följa upp och utvärdera undervisningen

1.6 Lärarna ger vårdnadshavare fortlöpande information om elevernas kunskaper

Här undersöks om lärarna ger vårdnadshavare fortlöpande information om elevernas kunskapsutveckling i förhållande till kursplanerna.

Inom detta område granskas följande:

- Lärarna ger fortlöpande information om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kursplanernas kunskapskrav (3 kap. 4 §, 10 kap. 12 § skollagen, Lgr 11, 2.4 och 2.7).

Författningsstöd

3 kap. 4 § skollagen

Eleven och elevens vårdnadshavare och vårdnadshavare för ett barn i förskolan ska fortlöpande informeras om elevens eller barnets utveckling.

10 kap. 12 § skollagen

Utvecklingssamtal och individuell utvecklingsplan

Minst en gång varje termin ska läraren, eleven och elevens vårdnadshavare ha ett utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas. Informationen vid utvecklingssamtalet ska grunda sig på en utvärdering av elevens utveckling i förhållande till läroplanen.

Lgr 11, 2.4 SKOLA OCH HEM

Skolans och vårdnadshavarnas gemensamma ansvar för elevernas skolgång ska skapa de bästa möjliga förutsättningarna för barns och ungdomars utveckling och lärande.

Riktlinjer

Alla som arbetar i skolan ska

- samarbeta med elevernas vårdnadshavare så att man tillsammans kan utveckla skolans innehåll och verksamhet.

Läraren ska

- samverka med och fortlöpande informera föräldrarna om elevens skolsituation, trivsel och kunskapsutveckling, och
- hålla sig informerad om den enskilda elevens personliga situation och iaktta respekt för elevens integritet.

Lgr 11, 2.7 BEDÖMNING OCH BETYG

Riktlinjer

Läraren ska

- genom utvecklingssamtal och den individuella utvecklingsplanen främja elevernas kunskapsmässiga och sociala utveckling,
- utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling, muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen samt informera rektorn,
- med utgångspunkt i föräldrarnas önskemål fortlöpande informera elever och hem om studieresultat och utvecklingsbehov

Allmänna råd med kommentarer om planering och genomförande av undervisningen – för grundskolan, grundsärskolan, sameskolan och specialskolan

Dokumentation

Läraren bör

- använda sig av effektiva rutiner och former för dokumentation som väl återspeglar elevens kunskaper och som ger grund för kommunikation av bedömning och betygsättning med elever och vårdnadshavare

2. Ges eleverna möjlighet att visa de kunskaper som framgår kursplanernas kunskapskrav?

2.1 Lärarna använder ett allsidigt underlag för att bedöma elevernas kunskaper

Här undersöks om läraren har ett allsidigt underlag för att bedöma elevernas kunskaper och om lärarna använder olika underlag för bedömning samt om eleverna ges möjlighet att visa sina kunskaper på olika sätt.

Inom detta område granskas följande:

- Lärarnas bedömning av elevernas kunskaper är allsidig och olika underlag används för att analysera kunskaperna så att eleverna ges goda möjligheter att visa sina kunskaper på olika sätt (*Lgr 11, 2.7, AR Planering*).

Författningsstöd

Lgr 11, 2.7 BEDÖMNING OCH BETYG

Skolans mål är att varje elev

- utvecklar ett allt större ansvar för sina studier, och
- utvecklar förmågan att själv bedöma sina resultat och ställa egen och andras bedömning i relation till de egna arbetsprestationerna och förutsättningarna.

Riktlinjer

Läraren ska

/.../

- utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling, muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen samt informera rektorn /.../

Allmänna råd med kommentarer om planering och genomförande av undervisningen – för grundskolan, grundsärskolan, sameskolan och specialskolan

Kunskapsbedömning

Läraren bör

- använda sig av ändamålsenliga bedömningsformer som ger eleverna goda möjligheter att visa sina kunskaper på olika sätt

2.2 Vårdnadshavares kännedom om kunskapskraven

Här undersöks om lärarna ger vårdnadshavare information om kunskapskraven i alla ämnen som eleven får undervisning i.

Inom detta område granskas följande:

- Lärarna ger vårdnadshavarna information om kunskapskraven i alla ämnen som eleverna får undervisning i (*Lgr 11,1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2.4., AR IUP*).

Författningsstöd

Lgr 11, 1, Skolans värdegrund och uppdrag

Rättigheter och skyldigheter

Skolan ska klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har. Att den enskilda skolan är tydlig i fråga om mål, innehåll och arbetsformer är en förutsättning för elevers och vårdnadshavares rätt till inflytande och påverkan. Det är inte minst viktigt som underlag för den enskildes val i skolan. /.../

Lgr 11, 2.4

Läraren ska

Samverka med och fortlöpande informera föräldrarna om elevens skolsituation, trivsel och kunskapsutveckling,

Allmänna råd och kommentarer, Den individuella utvecklingsplanen med skriftliga omdömen

Utgångspunkter för den individuella utvecklingsplanen – bedömning och utvecklingssamtal

Elevers lärare bör

- beskriva hur de nationella målen har konkretiserats i undervisningen

Den individuella utvecklingsplanens innehåll

De skriftliga omdömena bör

- utformas så att eleven och vårdnadshavaren får tydlig information om elevens kunskaper i relation till de nationella målen och lyfta fram elevens utvecklingsmöjligheter i syfte att stimulera fortsatt lärande

Den framtåtsyftande planeringen bör

- sammanfattande ange vilka kunskaper och förmågor eleven ska utveckla.

Allmänna råd med kommentarer om planering och genomförande av undervisningen – för grundskolan, grundsärskolan, sameskolan och specialskolan

Dokumentation

Läraren bör

- dokumentera sina planeringar och uppföljningar så att de ger stöd för att
 - kommunicera med elever och vårdnadshavare vad syftet är med undervisningen och hur den ska genomföras.